

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

GRAFIKUS SZAKMA

1. A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Kreatív - kreatív vizuális alágazat
- 1.2 A szakma megnevezése: Grafikus
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0213 16 09
- 1.4 A szakma szakmairányai: –
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Vizuális ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: –
- 1.9 Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):
  - 1.9.1 Tanulói jogviszonyban: 5 éves technikumi oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás.
  - 1.9.2 Felnőttképzési jogviszonyban: az 1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
- 1.10 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 105 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 80 óra

A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 1.9 és 1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

2. A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A számítógépes grafikus egy szakma, ami a grafikus dizájn technikákkal és a grafikus művészeti iparággal foglalkozik. Magába foglalja, alkalmazza a képalkotás, fényképészet, tipográfia, animáció területeket. A grafikus dizájnér nyomtatott-, elektronikus médiát, hirdetési felületeket publikál. A grafikus tervezőstúdióban, reklám- vagy médiaügynökségnél, kiadónál komplex tervezési folyamatban, vezető tervező mellett szerkesztési, tervezési részfeladatokat lát el. Saját vállalkozásban a megrendelővel való egyeztetés mellett önállóan dolgozik. A munkaadóval, megrendelővel és munkatársaival jól kommunikál, konstruktív, együttműködő szakember. Logót, arculatot, reklámgrafikát, plakátot tervez. Újság, magazin, könyv tipográfiai tervét készíti el, címlapot, borítót tervez. Részt vesz kiadványok előkészítésében: tördel, képanyagot dolgoz fel, digitális és szabadkézi illusztrációt, ábrát készít. Nyomdai előkészítést végez, a nyomdával egyeztet. Számítógépes programokat és eszközöket, valamint manuális technikákat alkalmaz. Vizuális kultúrával rendelkező, igényes kreatív szakember, aki munkája során az esztétikai és a funkcionális célokat egyaránt szem előtt tartja. Önálló szakmai véleményalkotásra képes. Folyamatosan fejleszti képességeit: figyelemmel kíséri a kulturális trendeket és technikai változásokat. Munkavégzése során betartja a munka-, tűz, baleset-, környezetvédelmi, hulladékkezelési, minőségbiztosítási előírásokat és adatkezelési szabályokat

3. A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezés	FEOR-szám	FEOR megnevezés
Grafikus	2136	Grafikus és multimédiatervező
	2715	Könyv és lapkiadó szerkesztője

4. A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.1 Iskolai előképzettség:

Alapfokú iskolai végzettség

4.2 Alkalmassági követelmények: szükségesek

4.2.1 Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

5. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Számítógépterem, mely az alábbiakkal rendelkezik:
  - számítógépes munkaállomások (tanulói létszámhoz igazítva)
  - szélessávú internet kapcsolat
  - álló- és mozgóképfeldolgozó, vektorgrafikus és kiadványszerkesztő szoftverek
- Digitális fényképezőgép
- Fotóállvány
- Projektor
- Szkennel
- Színes színhelyes nyomtatásra alkalmas eszköz
- Vetítésre alkalmas tanterem
- Szabadkézi rajzolásra, tárgyalkotó feladatokra, kézi könyvkötészeti munkára alkalmas terem. Spirálylyukasztó, spirálózó gép, kézi vágógép, laminológép, hajtogató csont

5.2 Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

- A professzionális grafikai munkavégzésre alkalmas számítógépek üzemeltetett hálózatba szervezve
- Digitális rajztábla
- Tárgy- és reprofotózáshoz, fotózáshoz műtermi kellékek: reflektorok, hátterek

6. Kimeneti követelmények

6.1 Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A tanuló alapismeretei birtokában gyakorlatot szerez a vizuális kommunikáció alapelemeinek (tér, forma, szín, betű, szöveg, kép), és kifejező eszközeinek (kompozíció, arány, kontraszt) használatában. Tervező és kivitelező munkájában alkalmazza az alapvető színelméleti és tipográfiai szabályokat. Ismeri a nyomdai és digitális média műfaji és technikai sajátosságait, adottságait. Szabadkézzel vagy digitális eszközökkel álló-, vagy mozgóképet tervez, készít. Alapszinten használja a digitális képalkotásra, képrögzítésre, képfeldolgozásra alkalmas pixel- és vektorgrafikus programokat. Megfelelő szoftverek használatával a különböző típusú vizuális alapelemek előállítását, integrálását és megjelenítését végzi. Digitális nyomtatásra alkalmas berendezéseket használ, alapismeretekkel rendelkezik a különböző nyomtatási eszközökről, könyvkötészeti technológiákról. Egyszerű kiadványok kötetési kivitelezését elvégzi. Anyanyelven alapszintű – az ágazati szakmai terminológiának megfelelő - szókincs birtokában kommunikál. Felkészült a csoportmunkára, a színvonalas, önreflektív munkára, a felelősségvállalásra. Alapismeretekkel rendelkezik az ágazati tevékenységekhez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi szabályokról, képes az előírások betartására.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Képalkotó munkát végez komponálási ismeretekkel, tipográfiai konvenciók használatával és a vizuális kommunikáció alapelemeinek alkalmazásával.	Alapszinten ismeri a kompozíciós, színelméleti és a tipográfiai előírásokat, elvárásokat.	Törekszik a precíz munkára, a nyomdai és digitális színrendszerek helyes használatára, a tipográfiára és a szövegszedésre vonatkozó szabályok betartására.	Útmutatással végzi az analóg és a digitális színkeverést, betűhasználatot.
2	Az analóg és digitális média műfajaiban lévő lehetőségeket figyelembe véve alapszintű tervező és kivitelező munkát végez.	Érti a nyomdai és digitális média műfaji különbségeit, ismeri technikai sajátosságait, adottságait.	Nyitott új elemeket is tartalmazó problémák kreatív megoldására.	Útmutatás alapján végzi tervező és kivitelező munkáját.
3	Művészettörténeti ismereteit felhasználva szabadkézi vagy digitális eszközökkel készít álló- vagy mozgóképet.	Művészettörténeti alapismeretekkel rendelkeznek.	Törekszik szakmai ismereteinek rendszeres bővítésére.	Vezetői irányítás mellett szabadkézi vagy digitális eszközökkel tervez álló- vagy mozgóképet.
4	Megfelelő szoftverek használatával elkészíti, integrálja és megjeleníti a különböző típusú	Ismeri a kiadványszerkesztő programokat, azok funkcióit.	Lépést tart a technikai és vizuális környezet fejlődésével.	Önellenőrzést végez, hibáit önállóan kijavítja.

	sú vizuális alap- elemeket (kép, be- tű, szín, forma).			
5	Alapszinten hasz- nálja a digitális képalkotásra, kép- rögzítésre, képfel- dolgozásra alkal- mas pixel- és vek- torgrafikus prog- ramokat.	Alapszinten is- meri a szabad- kézi grafikai és képalkotó esz- közöket, a vek- tor- és pixelgrafikus, kiadványszer- kesztő szoftve- reket és a kép- rögzítő eszköze- ket.	Fogékony a munka végzése során hasz- nálható, különböző szoftverek által nyúj- tott alkotói lehetősé- gekre.	Problémamegoldó ké- pességét egyszerűbb feladatokban önállóan alkalmazza.
6	Az egyszerűbb fel- adatok rutinszerű elvégzése mellett új elemeket is tartal- mazó problémákat másokkal együtt- működve kreatívan megold. Ismeretei bővítéséhez infor- mációt gyűjt.	Ismeri az önálló ismeretszerzés, problémamegol- dás alapvető módszereit, esz- közeit, a koope- ratív munka el- várásait.	Törekszik a csoport- munkában való eredményes együtt- működésre, a konf- liktusok közös meg- oldására.	Csoportmunkában a kö- zös döntéseket elfogadva egyéni és csoportfelelős- séget vállal.
7	Anyanyelven alap- szintű – a szakmai terminológiának megfelelő - szó- kincs birtokában kommunikál.	Alapszinten is- meri a szakmai terminológiát anyanyelven.	Írott kommunikáció- jában elkötelezett a magyar nyelvtan és helyesírás alkalma- zása iránt, szóban a szakterminológia használatára.	
8	A munka-, tűz-, baleset- és környe- zetvédelmi előírás- okat szem előtt tartva végzi munká- ját.	Alapismeretek- kel rendelkezik a kreatív-vizuális kivitelezői tevé- kenységekhez kapcsolódó munka-, tűz-, baleset-, környe- zet- és egész- ségvédelmi sza- bályokról.		Betartja a munkájához kapcsolódó szabályokat (tűz-, baleset-, környe- zet- és egészségvédelmi szabályok).
9	Használja az egy- szerű kézi könyv- kötészeti technoló- giához kapcsolódó eszközöket, beren- dezéseket.	Alapismeretek- kel rendelkezik az egyszerű könyvkötészeti megoldásokról, műveletekről.	Nyitott új technoló- gia- és eszközhaszná- lat megtanulására.	Vezetői útmutatás mel- lett dolgozik.

10	Digitális technológiával színes nyomtatot készít a késztermék továbbfeldolgozási műveleteinek figyelembevételével.	Alapismeretekkel rendelkezik a nyomdaiparban használt nyomtatási technológiákról.	Törekszik a pontos, minőségben megfelelő munkavégzésre.	
11	Kiválasztja a késztermék előállításához megfelelő papírt.	Alapszinten ismeri a leggyakoribb papírfajtákat, azok használati tulajdonságait.	Törekszik az anyagok gazdaságos felhasználására.	Vezetői iránymutatással végzi az anyag kiválasztását.

6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Bizalmat alakít ki a megrendelővel, felméri annak igényeit, céljait, és szem előtt tartja azokat munkája során.	Tisztában van az üzleti kommunikáció írásbeli és szóbeli módszereivel, ismeri a tárgyalás, vita és érvelés szóbeli technikáit.	Kihívásként tekint a különböző megrendelői és munkaadói igényeket kielégítő feladatok teljesítésére.	A megrendelő igényeit bizalommal kezeli, azokért felelősséget vállal munkája eredményessége érdekében.
2	Fejlett szinten, a szakmai terminológiának megfelelő szókinés birtokában kommunikál magyarul és angol nyelven.	Ismeri szakmája szakterminológiáját anyanyelven és angolul.	Írott és szóbeli kommunikációjában elkötelezett a magyar nyelv szakmai használatára. Angol nyelvű szakmai szókinését tudatosan fejleszti.	Önellenőrzést végez munkája minősége és hatékonysága érdekében.
3	Megtervezi a munkafolyamatot, időbeosztást és költségkalkulációt készít.	Rendszerszerűen látja át egy adott projekt részfeladatait és a velük járó tevékenységet.	Törekszik betartani az előírt, optimális ütemtervet.	
4	Szakmai feladata megoldásához információt keres, gyűjtést végez.	Behatóan ismeri az információkeresés módszereit, az információfeldolgozás technikáit.	Hajlandó az alapos és koncentrált gyűjtőmunkára, a kielégítő teljesítésre.	Önállóan keres és kezdeményez új megoldásokat.
5	Technikai- és anyagkísérleteket végez. Terveket, változatokat, makettet készít, a problémás megoldásokat továbbfejleszti.	Ismeri a grafikai technikák lehetőségeit és a kísérletezés jelentőségét. Tudja, hogy a vázlatok, tervek, makettek elkészítése segíti a koncepció kialakulását.	Tervezési feladatait egyéni, kreatív módon közelíti meg, problémamegoldó képességét folyamatosan fejleszti.	A projekt végfelhasználási célját és a megrendelő igényeit szem előtt tartva korrigálja és megoldja a problémás tervezői részeket.
6	Kiválasztja a feladatnak megfelelő	Magas szintű ismerettel rendelkezik a	Elkötelezett a minőségi, szakmai mun-	Felelős döntést hoz a kivitelezés céljának

	hordozóanyagot, papírfajtát, alapanyagot.	nyomdai alapanyagokról és azok használatáról.	kára.	és technológiájának megfelelő alapanyag kiválasztásáról.
7	Eredeti képanyagot digitalizál, digitális képanyagot feldolgoz, szerkeszt az adott felhasználási cél ismeretében.	Ismeri a nyomdai és online felhasználás technikai adottságait, és az ezekhez tartozó szoftveres beállításokat.	A képek digitalizálását, szerkesztését precízen, gondosan végzi.	Digitális fotók, grafikák színkezelését, színrendszerét a végfelhasználás technikai követelményeinek megfelelően önállóan beállítja.
8	Manuális és digitális technikával ábrát, illusztrációt, szakillusztrációt, látványtervet készít.	Tud képben, kompozícióban gondolkodni, behatóan ismeri a vizuális eszközök funkcionális alkalmazását. Átfogóan ismeri a különféle vektoros- és pixelgrafikus ábrázolási módszereket és technikákat.	Motivált a különféle illusztrációs, ábrázolási módszerek és technikák innovatív megvalósítására.	Önállóan vállalja a felelősséget feladatainak szakmai minőségéért.
9	Piktogramot, logót, arculatot, arculati kézikönyvet, csomagolást, területmintát tervez.	Alkalmazói szinten ismeri a redukciós, absztrakciós képalkotás módszereit. Ismeri a vizuális rendszer kialakításának, a kép, szöveg integrációjának lehetséges megoldásait.	Maximálisan törekszik a rábízott feladatokat pontosan és következetesen, a munkaformának megfelelően, optimális munkatempóban elvégezni. Fejleszti redukciós és absztrakciós készségeit a minél jobb minőségű tervezőmunka megvalósítása céljából.	Munkatársaival szorosán együttműködve, a vezetői utasításokat betartva, önállóan vagy csapatban dolgozik.
10	Újsághoz, magazinhoz, prospektushoz, egyéb többoldalas kiadványhoz borítót, címlap és belív layout-ot tervez.	Ismeri a kiadványok tipográfiai jellemzőit. Kreatív ötleteit hozzá tudja rendelni az adott feladat stílusához, funkcióihoz.	Törekszik az esztétikai és a funkcionális célok összeegyeztetésére.	Önállóan értelmezi a feladatot, és meghatározza a munkamennyiséget, teendőit.
11	Meghívó, szórólap, egyéb kis terjedelmű nyomtatvány grafikai tervét készíti el. Plakátot, nyomdai felhasználású hirdetést tervez.	Értelmezni tud adott képi és szöveges információt, ki tudja szűrni a főbb tartalmat. Be tudja mutatni mindezt vizuálisan, ügyelve az összefüggésekre.	Kreatívan és motiváltan viszonyul a projekt színvonalas megvalósításához.	A tervezés kontextusában önálló döntést hoz a vizuálisan alkalmazott képi-szöveges kompozíció tulajdonságáról, és annak stílusáról.

		Szöveges tartalomhoz megfelelő képet, képi megjelenést, stílust tud rendelni.		
12	Kész arculatot alkalmaz, kiegészít, módosít.	Terveit adott arculathoz, stílushoz, arányrendhez, vizuális üzenethez tudja illeszteni.	A más szakember által kialakított vizuális rendszert tiszteletben tartja, és alkalmazkodik hozzá.	
13	Online felület grafikai tervét készíti el. Online felületre hirdetést, bannert, mozgó grafikát tervez.	Ismeri az online megjelenés jellegzetes formai és technikai adottságait, vizuális hatásmechanizmusát, lehetőségeit.	Nyitott a kortárs, vizuális trendekre, az új technikai megoldásokra, technológiai innovációra.	
14	Napi tevékenységét a stúdió- és a műhelymunka során a munka-, tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi szabályok alapján végzi.	Ismeri a munkájához kapcsolódó biztonsági előírásokat (munka-, tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi szabályok).	Tekintettel van a stúdió- és műhelymunka berendezésének biztonságos használatára.	Magára és munkakörnyezetére nézve kötelező érvényűnek tartja a tűzvédelmi, környezetvédelmi és hulladékkezelési szabályokat.
15	Szakmai prezentációt készít, szakmai témákban bemutatót tart.	Magas szinten használja a prezentációkészítés módszereit, a szakmai, szóbeli önkifejezés technikáit.	Új megoldásokat kezdeményez a prezentációkészítés területén. Szakmai előadói készségét folyamatosan fejleszti, önreflexiót végez.	Önálló és megalapozott szakmai véleményt alkot.
16	Munkát, munkafolyamatot, dokumentál, archivál, fotódokumentációt készít.	Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a grafikus munkák papíralapú és digitális dokumentálási szabályairól.	Adminisztrációs feladatai és részfeladatai megoldásában körültekintő.	Önállóan végzi a dokumentálás folyamatát.
17	Grafikus vállalkozás indítását, működtetését tervezi, kooperatív feladatot tervez más stúdióval.	Alapismerettel rendelkezik a vállalkozásokra vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatban.	Szem előtt tartja a munka- és szerzői jogokat.	Betartja a munka- és szerzői jogokat, felelősséget vállal a produktumok jogi- és etikai szabályait érintő tartalmáért.
18	Részt vesz hazai szakmai projektben, pályázatban, kiállításon.	Szaktudása alapján meg tudja tervezni a vállalt feladat projektmenedzsment lépéseit.	Motivált a szakmai kiállításon, pályázaton, projektben való részvételre. Nyitott a nemzetközi, kulturális szakmai kiállításokra.	Önállóan képviseli szakmája saját független, kulturális nézeteit.
19		Ismeri a környezettudatos anyag- és esz-	Elkötelezett a megújuló energia- és	

		közfelhasználás leg- újabb trendjeit.	anyagfelhasználás alkalmazásában.	
--	--	--	--------------------------------------	--

7. Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható. Továbbá szakmai portfólió készítése és leadása az ágazati alapoktatás során előállított munkákból.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: -

7.2.2 A vizsgatevékenység leírása

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: - perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: -%

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább - %-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Kiadvány szerkesztése, megjelenítése, vagy kivitelezése és szóbeli bemutatása**

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

Digitális kiadvány szerkesztése – sablon alapján – a vizsgát szervező szakképző intézmény által biztosított segédanyagok felhasználásával. A kiadvány mentése a vizsgát szervező szakképző intézmény által megadottak szerint.

A produktummal szembeni követelmények: legyen alkalmas a megjelenítésre (bemutatásra), vagy kivitelezésre a vizsgaszervező által meghatározott technológiával.

Az elkészült kiadványt a vizsgázó bemutatja, majd a vizsgafeladathoz kapcsolódó szakmai kérdésekre válaszol.

A vizsgatevékenység az alábbiakat tartalmazza:

- Nyomtatott sablon alapján kiadvány szerkesztése számítógéppel (2 db A/4 oldal, 4+4 szín)
- A vizsgát szervező szakképző intézmény által megadott témákhoz tartozó képek kiválasztása egy nagyobb készletből
- A képek fehéregyensúlyának korrekciója
- A képek beillesztése
- A szöveg beillesztése, hierarchia szerinti tagolása, formázása
- Betűtípus kiválasztása
- A kész dokumentum előkészítése nyomdai felhasználásra
- A munkafájl beadása
- Megjelenítés vagy kivitelezés a vizsgaszervező által meghatározott technológiával

A vizsgatevékenységhez szükséges segédanyag, melyet a vizsgát szervező szakképző intézmény biztosít:

- Nyomtatott (2 oldalas) tartalom nélküli sablon, amely meghatározza a margók, szövegdobozok, képek méretét, elrendezését, elhelyezkedését;
- A megadott témakörhöz tartozó digitális képanyag, melynek terjedelme legalább a felhasználandó képek számának háromszorosa, tartalma legalább kétharmad részben eltér a megadott témakörtől, de a nagyobb ismeretanyag keretein belül marad;

- A kiadványhoz tartozó, megfelelő terjedelmű, címetek tartalmazó, formázatlan szöveg digitális formátumban.

A vizsgaproduktum elkészítése számítógépes teremben történik a vizsgabiztos jelenlétében. Az elkészített feladatokat el kell menteni a vizsgát szervező szakképző intézmény által megadott mappába, a feladatban meghatározott néven. Ezt követően a nyomdai felhasználásra előkészített produktum megjelenítése vagy kivitelezése kell, hogy megtörténjen a vizsgabiztos jelenlétében.

A vizsgázó az elkészült vizsgaproduktumot a vizsgabizottságnak bemutatja, szóbeli beszámolójában részletezi és indokolja az általa alkalmazott megoldásokat, anyagokat és technológiákat.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 165 perc
Amelyből a szóbeli bemutatás időtartama 15 perc.

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100%

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység értékelése a vizsgát szervező szakképző intézmény által készített részletes értékelési útmutató alapján történik. A pontozólapot az alábbi értékelési szempontok alapján kell összeállítani.

A produktum értékelésének szempontjai:

- A megvalósítás elemeinek szakszerű kivitelezése (a feladatléírásnak megfelelően történő kivitelezés, szakszerűség, időbeli ütemezés, minőség),
- A feladatmegoldás teljessége
- A témának megfelelő képek kiválasztása a készletből
- A képek fehéregyensúlyának korrekciója
- A képek beillesztése
- A szöveg beillesztése, hierarchia szerinti tagolása, formázása
- Betűtípus kiválasztása
- A kész dokumentum előkészítése nyomdai felhasználásra
- A megjelenítés, kivitelezés pontossága
- A kivitelezés során alkalmazott szoftverek, gépek, berendezések, eszközök, anyagok kiválasztása, szakszerű, funkciójának megfelelő használata

A szakmai kérdésekre adott válasz értékelésének szempontjai:

- A szóbeli beszámoló lényegre törő. A tanuló bizonyítja, hogy tisztában van a vizsgaproduktum elkészítéséhez alkalmazott ismeretekkel
- Szakmai szókincse és kifejezőkészsége megfelelő

7.3.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

A kivitelezés teljessége és minősége: 75%

Bemutató és szóbeli kérdésekre válaszadás: 25%

7.3.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte érte.

7.4 Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktató megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Kreatív vizuális	-	-	-

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8. A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1 Szakma megnevezése: **Grafikus**

8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.2.1 A szakmai vizsga megkezdésének feltétele a portfólió, a vizsgamunka (makett vagy prototípus), illetve prezentációjának (digitális formátumban) elkészítése, valamint a vizsgaközpontnak történő leadása a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal. A vizsgaközpont a leadására korábbi időpontot is meghatározhat.

8.2.2 Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.2.3 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Grafikus szakmai ismeret**

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása:

Az interaktív vizsga témakörei: művészettörténet, grafika szaktörténet és szakelmélet.

– Művészettörténeti ismeretek az őskortól a 20. századig
(a művészettörténet stíluskorszakai, jelentős alkotók és művek)

– Európai grafika szaktörténet a kezdetektől a 20. századig

Grafikatörténeti stílusok, mozgalmak, irányzatok, alkotók és művek, a legjelentősebb nyomdák – különös tekintettel a 20. századra. Manuális és számítógépes grafika jelentősége, kísérleti és kereskedelmi tervezőgrafika.

– Magyar szaktörténet

A legjelentősebb magyarországi kódexek. A hazai könyvnyomtatás fontosabb állomásai, alkotók és újítások a 20. század előtt. A 20. század alkotói, alkotásai.

– Írás- és betűtörténet a kezdetektől a jelenkorig, a tipográfia fajtái, alapfogalmai
A latin betű kialakulása. Jelentős betűtervezők a betűmetszés kezdeteitől napjainkig. Betűtípusok, betűcsoportok, betűhasználat, klasszikus és modern tipográfia, szövegtördelés.

– Az arculat, a brand, a branding fogalma, működése

– Grafika technológia, anyagismeret

A könyv formai jellemzői, a papír, mint nyomathordozó típusai, egyéb nyomathordozó anyagok, nyomdai nyomtatvány feldolgozás, digitális eszközök használata, különbségek nyomdai és webes tervezés kapcsán.

– Színtan, színrendszerek

Színpszichológia, színkontrasztok, additív és szubtraktív színkeverés, RGB, CMY, CMYK, Lab, direkt színek, PantoneLIVE, RAL színminták, a nyomtatott és webes felületek színkezelése.

A vizsgafeladatot 40 db kérdésből kell összeállítani.

Feladattípusok:

- Fogalom-kiválasztás: az alapfogalmak megfelelő definíciójának kiválasztása előre meghatározott definíciók közül.
- Szöveg kiegészítése: a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondatkiegészítés előre meghatározott szavak, szövegrészek közül a megfelelő kiválasztásával. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.
- Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmakat / kifejezéseket / képeket kell párosítani,

- pl. fogalom és meghatározása.
- Sorrendbe rendezés: folyamatok, időbeli struktúrák reprodukálása.
- Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.
- Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.

Az interaktív vizsgafeladatok megoldása számítógépes teremben történik a vizsgabiztos jelenlétében.

Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 75 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 15%

8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

- Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.
- Teljes pontszám csak a hibátlan feladatmegoldásért adható.
- A javítás során részpontszám adható.

A vizsgatevékenység témaköreiből egybefüggő feladatsor készül, ahol a vizsgatevékenységen elérhető maximális pontszám az alábbiak szerint oszlik meg:

- művészettörténet 30%,
- grafika szaktörténet 30%,
- grafika szakelmélet 40%.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4 Projektfeladat

8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Grafikus projektfeladat**

8.4.2 A vizsgatevékenység leírása:

- A. Szakmai komplex digitális portfólió prezentációja
- B. Szakmai vizsgamunka bemutatása és a vizsgamunka digitális prezentálása

Az A. és B. vizsgarészeket egybefüggően kell megszervezni.

A. vizsgarész: Szakmai komplex digitális portfólió és prezentációja

A feladat ismertetése:

A vizsgázó előzetesen elkészített szakmai portfóliót mutat be a vizsgabizottság előtt, amelyet a tanulmányai alatt készült munkáiból állított össze. A portfólió elkészítése grafikus vagy kiadványszerkesztő program segítségével történik, 16:9 (full HD) képarányú, és digitális vetítés formájában kerül bemutatásra. Terjedelme: 20-40 oldal.

A szakmai digitális portfólió tartalmi és formai követelményei:

- legalább egy logótervezési feladat-megoldást;
- legalább egy könyvhöz, vagy más kiadványhoz tartozó borítóttervet;
- legalább egy kiadvány layout-tervét;
- legalább két tanulmányrajzot;
- legalább két más, manuálisan készült munkát;
- további, szabadon választott elemeket (ezek lehetnek további példák a már felsorolt műfajokból, de szerepelhetnek itt fel nem sorolt feladatmegoldások is);

- a címdoldalon név, iskola, dátum feltüntetését.

A portfólió bemutatása során a vizsgázó önreflektív módon szóban is összefoglalja a szakirányú oktatás ideje alatt elért eredményeit. Kiemeli erősségeit, egy-egy feladat bemutatása kapcsán megemlíti a számára fontos szakmai tanulságokat, sikerélményeket.

B. vizsgarész: Szakmai vizsgamunka bemutatása és a vizsgamunka digitális prezentálása

A feladat ismertetése:

A vizsgázó bemutatja vizsgamunkáját és az ahhoz készült digitális prezentációt a vizsgabizottság előtt.

A vizsgamunka

Választható tervezési feladat önálló megvalósítása: makett vagy prototípus bemutatása.

A vizsgamunka megvalósításakor a vizsgázó bemutatja, hogy

- szakmai problémamegoldó képességét megfelelő szintre fejlesztette, átlátta munkája komplexitását;
- tudott vizuális egységben, koncepcióban következetesen gondolkodni;
- a termék elkészítésekor szem előtt tartotta annak célját, funkcióját;
- a vizuális megjelenés szempontjából igényes, kulturált, szakmailag színvonalas munkát végzett;
- a nyomdai előkészítés, a megfelelő kivitelezéshez szükséges technikai követelményeket teljesíteni tudta;
- a vizsgamunka tartalmaz szöveges és képi elemeket.

A választható tervezési feladat lehet komplex cég- vagy termékarculat, termékcsoport csomagolása és arculata, összetett, sokoldalúan megtervezett kiadvány elkészítése.

A vizsgamunkát bemutató digitális prezentáció

Elkészítése grafikus- vagy kiadványszerkesztő program segítségével történt, 16:9 (full HD) képarányú, és digitális vetítés formájában kerül bemutatásra. Terjedelme: 15-20 oldal.

Tartalmaznia kell:

- tervdokumentációt és munkanaplót, átfogó képet adva a tervezés munkafázisairól, a kiindulástól és vázlatoktól a kivitelezésig.

A projektfeladat elkészítésének feladatát az utolsó tanév második félévében a szakképző intézmény adja ki, hagyja jóvá. A kivitelezés a szakképző intézmény által kontrollált körülmények között folyik, szorgalmi időben. A vizsgára jelentkezőnek az alábbi anyagok leadása kötelező a vizsgaközpont részére 15 naptári nappal a vizsga megkezdését megelőzően:

- Szakmai komplex digitális portfólió
- A vizsgamunka (makett vagy prototípus)
- A vizsgamunka digitális prezentációja

A vizsgára jelentkező a kötelező anyagok leadásakor nyilatkozatot ír alá, miszerint a vizsgamunka egésze saját, eredeti alkotása. A digitális anyagot a vizsgaközpont a saját szerverén vagy tárhelyén, online elérhető megoldással, csak a vizsgafolyamatban érintett résztvevők számára hozzáférhető módon tárolja. A hozzáféréshez a résztvevők, a vizsgát követő egy évig jogosultak.

A vizsgát követően a vizsgázott biztosítja a vizsgaközpontot arról, hogy a vizsgamunka makettjét vagy prototípusát 5 munkanapon belül elszállítja.

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 85%

8.4.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- A teljes vizsgatevékenység pontozólapjának elkészítéséről a vizsgaközpont gondoskodik.
- Az értékelés a vizsgaközpont által készített részletes értékelési útmutató alapján történik, a pontozólap az alábbi szempontsor alapján készüljön el:

A. A komplex szakmai digitális portfólió bemutatásának értékelési szempontjai és aránya a teljes vizsgafeladaton belül:

A komplex portfólió prezentációjának megjelenése: esztétikus, áttekinthető, megfelel a funkciónak, a prezentációkészítés formai követelményeinek.	10%
A prezentáció előadásmódja: informatív, lényegre törő, szakmai jellegű, helyénvaló a szakmai terminológia használata. Önálló feleletalkotás: rövid, szöveges válaszadás, önálló mondatalkotás.	10%
A komplex szakmai portfólió tartalmazza az előírt elemeket. A vizsgázó tudott vizuális egységben, koncepcióban következetesen gondolkodni. Szakmai szempontból megfelelően alkalmazta a tipográfiai, rajzi, képi eszközöket, a kompozíciót, a színeket, a stílusokat. Kép és szöveg egységét meg tudta teremteni. Kreatív ötleteit, terveit megfelelően rendelte hozzá a funkcióhoz. Törekedett az egyéni, innovatív megoldásokra. Kellő szakmai alkalmazói tudással rendelkezik a pixel- és vektorgrafikus szoftverek, a manuális rajzi és grafikai technikák használatában, a nyomdai előkészítő munkálatokban.	25%

B. A szakmai vizsgamunka bemutatásának és annak digitális prezentációjának értékelési szempontjai és aránya a teljes vizsgafeladaton belül:

A vizsgamunka prezentációjának megjelenése: esztétikus, áttekinthető, megfelel a funkciónak.	10%
A prezentáció előadásmódja: informatív, lényegre törő, szakmai jellegű, helyénvaló a szakmai terminológia használata. Önálló feleletalkotás: rövid, szöveges válaszadás, önálló mondatalkotás.	10%
A vizsgamunka grafikus tervezésének szakmai színvonala, kivitelezése megfelel az előírt szempontoknak: Az alkalmazott formai, stiláris, materiális, technikai megoldások megfelelnek a megvalósult munka témájának, funkciójának. A vizsgázó tud vizuális egységben, koncepcióban következetesen gondolkodni. Megfelelő szakmai tudás birtokában, korszerűen alkalmazza a tipográfiai, rajzi, képi eszközöket, a kompozíciót, a színeket. Kép és szöveg vizuális és kommunikációs egységét meg tudja teremteni. Törekszik az egyéni, innovatív megoldásokra, anyag- és technikai kísérleteket végez. Kellő szakmai alkalmazói tudással rendelkezik a pixel- és vektorgrafikus szoftverek, a manuális rajzi és grafikai technikák használatában.	35%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsga és a projektfeladat lebonyolításához a vizsgaközpont biztosítja:

- rendszergazda

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A központi interaktív vizsga és a projektfeladat lebonyolításához a vizsgaközpont biztosítja:

- számítógéppark
- szerver
- szélessávú internet, böngészőprogram
- projektor, vetítövászón/tábla
- színhelyes nyomtató

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

8.8 A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani:
Ágazati alapvizsga: 10%, Szakmai vizsga: 90%

8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A vizsgázó a két prezentáció bemutatását a vizsgaközpont számítógépes rendszeréről vetíti, vizsgamunkáját a vizsgaközpont biztosítja a vizsga helyszínén.

Egyéb eszköz nem használható.

A központi interaktív vizsga során segédeszköz nem használható.

9. A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

Jelen képzési és kimeneti követelmény alkalmazása a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 11.§ (4) bekezdése alapján a jóváhagyás napját követő naptól kötelező.

Csák János
kultúráért és innovációért felelős miniszter nevében és megbízásából